

بازیافت زباله = توسعه پایدار

مدیریت پسماندهای شهری یکی از مهمترین گامها در رسیدن به اهداف توسعه پایدار می باشد . در کشور ما روزانه ۳۷۶۳۰ تن پسماند شهری تولید می گردد که بر اساس آخرین آنالیزها ۳۴ درصد این پسماندها خشک و ۶۶ درصد پسماند تر می باشد همچنین آخرین برآوردها نشان می دهد سرانه تولید زباله در ایران حدود ۷۱۰ گرم است که این میزان در شهر قزوین ۶۱۴ گرم می باشد از نظر کاهش تولید زباله وضعیت شهر قزوین نسبتاً مطلوب است (هر قزوینی در سال، ۹۶ گرم کمتر از سرانه کشوری زباله تولید می کند) اما از لحاظ بازیافت زباله شهر قزوین نسبت به میانگین کشوری در حد کمتری قرار دارد(تنها ۱۵ درصد مواد قابل بازیافت در طرح تفکیک از مبدا جدا می شود) بازیافت یکی از مهمترین ارکان زنجیره مدیریت پسماند محسوب می شود، جدا سازی اجزای قابل بازیافت در محل تولید زباله (تفکیک در مبدا) از نظر زیست محیطی بهترین روش برای بازیافت می باشد اجرای موفق این طرح به موضوعات اقتصادی ، فرهنگی و اجتماعی و... بستگی دارد. با اجرای قوی تر دو طرح تفکیک از مبدا و کمپوست سازی انتظار می رود میزان بازیافت زباله در شهر قزوین در سال ۹۳ به میانگین کشوری نزدیک تر شود. امروزه تفکیک از مبدا به عنوان یک عنصر کلیدی کم هزینه و موفق در مدیریت پسماند کشورهای مختلف پذیرفته شده است این موضوع از جهات بهداشتی ،زیست محیطی ،اقتصادی و اشتغالزایی بسیار موثر بوده است . برای تفکیک زباله در مبدأ بیش از هر چیز به یک تصمیم جدی نیاز است. پس از آن تنها کاری که باید انجام شود جدا کردن پسماند خشک از پسماند تر است. طرح تفکیک پسماند از بدو تاسیس سازمان مدیریت پسماند به عنوان یکی از مهمترین اولویت های این سازمان آغاز شده است در این راستا تاکنون ۸۸۸۷۴ (۷۸٪) خانوارها تحت پوشش طرح تفکیک در مبدا قرار گرفته اند کل مخازن توزیع شده در سطح شهر جهت این امر ۷۵۴۲۵ عدد می باشد. جهت جمع آوری کاغذ نیز طرح ((کاغذ زباله نیست)) در ادارات ، مراکز آموزشی و.. اجرا شده است و تاکنون ۱۲۸۴ مرکز تحت پوشش این طرح قرار گرفته اند. قوطی های پلاستیکی و فلزی نوشابه یا انواع مواد غذایی کنسروی، فلزات، کاغذ، کارتن و مقوا، شیشه، وسایل لاستیکی و... جزو پسماند خشک هستند و در صورت مخلوط نشدن با پسماند تر نظیر باقیمانده مواد غذایی، پوست میوه ها و... براحتی قابل بازیافت هستند. شرط ورود به چرخه بازیافت برای انواع پسماند خشک و تر نیز تفکیک آنهاست. در این باره کیسه های نایلونی را دست کم نگیرید.جنس این کیسه از پلی اتیلن با دانسیته بالا (HDPE) می باشد و مخلوط شدن آنها با پسماند تر هم مانع انجام عملیات کمپوست سازی است و در صورت دفن به همراه

زباله به علت غیر قابل تجزیه بودن تا چند قرن در طبیعت باقی می‌ماند در کشورهایمانند آفریقای جنوبی، چین، تایوان و مقدونیه به علت آثار مخرب این کیسه‌ها بر محیط طبیعی استفاده از آنها به کلی ممنوع شده است در کشور ما روز ۲۱ تیر ماه جهت ایجاد فرهنگ کاهش مصرف این نوع کیسه‌ها روز خرید بدون کیسه نایلونی نامگذاری شده است. جهت موفقیت در اجرای طرح تفکیک از مبدا نقش مشارکت مردم انکار ناپذیر می‌باشد خانوارها جهت انجام صحیح تفکیک زباله از مبدا می‌بایست ظرف تفکیک زباله را در مکان مناسبی نظیر بالکن، پارکینگ یا حیاط خانه قرار دهند. اگر همه انواع پسماند خشک را در یک ظرف نگهداری می‌کنید دقت داشته باشید که از رطوبت زیاد و احتمال نم کشیدن که باعث کاهش کیفیت مواد بازیافتی خواهد شد جلوگیری کنید.

واحد برنامه ریزی سازمان مدیریت پسماند با همکاری واحد فنی، جهت افزایش میزان مشارکت مردم در تفکیک زباله از مبدا و افزایش بازیافت زباله در حال بررسی و مطالعه موضوعاتی مانند طرح مطالعاتی جلب مشارکت و آموزش شهروندی در مدیریت پسماند شهری، جانمایی و طراحی غرفه‌های ثابت مبادله زباله خشک قابل بازیافت با کالا (*waste bank*) ایجاد ایستگاههای مبادله پسماند خشک با کالا در مدارس (پاکیاران مدارس) است. امید است با اجرای موفق طرح‌های مذکور و همچنین افزایش مشارکت شهروندان شهر قزوین به شهری بی‌بدیل از لحاظ بازیافت زباله و پیشرو در توسعه پایدار شهری تبدیل گردد.

وحید جباری

کارشناس واحد برنامه ریزی